

РЪКОВОДСТВО

за

**въвеждане в експлоатация на структурна
подсистема „Енергия“
на железопътната система**

2022 г.

ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДОКУМЕНТА

Документ на:	Изпълнителна агенция „Железопътна администрация“
Вид на документа:	Ръководство
Статус на документа:	Публичен

Версия	1.0
Дата	10 март 2022 година
Копие	1
Описание на промяната	Първо публикуване

Одобрил	Веселин Василев - Изпълнителен директор	
Съгласували	Мария Стефанова - Главен секретар	
	Чавдар Трендафилов - Главен директор	
Изготвил	Анелия Иванова - Главен експерт	

СЪДЪРЖАНИЕ

I. Въведение	4
1.1. Цел и предназначение	4
1.2. Свързани нормативни документи	4
1.3. Използвани съкращения и определения	4
II. Обща информация	6
2.1. Структурни подсистеми на железопътната система	6
2.2. Участници в процеса за въвеждане в експлоатация на структурна подсистема	7
2.3. Видове разрешение за въвеждане в експлоатация	7
III. Правила за въвеждане в експлоатация на нова структурна подсистема „Енергия“	8
3.1. Въвеждане в експлоатация на нова структурна подсистема „Енергия“, която отговаря напълно на изискванията на ТСОС	8
3.2. Въвеждане в експлоатация на нова структурна подсистема „Енергия“, която не отговаря напълно на изискванията на ТСОС	11
IV. Въвеждане в експлоатация на съществуваща структурна подсистема „Енергия“ след обновяване или модернизация	15
4.1. Издаване на разрешение за въвеждане в експлоатация на модернизирана/обновена структурна подсистема „Енергия“ или части от нея, която е в съответствие с ТСОС	15
4.2. Издаване на разрешение за въвеждане в експлоатация на модернизирана/обновена структурна подсистема „Енергия“ или части от нея, които не са напълно в съответствие с ТСОС	18
V. Въвеждане в експлоатация на част от структурна подсистема „Енергия“	21
VI. Пробна експлоатация при реални експлоатационни условия преди въвеждане в експлоатация на структурни подсистеми на железопътната система	22
Приложения	

I. ВЪВЕДЕНИЕ

1.1. ЦЕЛ И ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ

Настоящото Ръководство има за цел да подпомогне лицата, които подават заявления за издаване на разрешение за въвеждане в експлоатация на структурна подсистема „Енергия“ на железопътната система. Ръководството съдържа процесите и правилата за въвеждане в експлоатация на структурна подсистема „Енергия“ на железопътната система.

1.2. СВЪРЗАНИ НОРМАТИВНИ ДОКУМЕНТИ

- Закон за железопътния транспорт;
 - Закон за устройството на територията;
 - Наредба № 57 от 09 юни 2004 г. за постигане на оперативна съвместимост на националната железопътна система с железопътната система в рамките на Европейския съюз;
 - Тарифа № 5 за таксите, които се събират в системата на министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията, Глава шеста.
 - Директива (ЕС) 2016/797 на Европейския парламент и на Съвета от 11 май 2016 година относно оперативната съвместимост на железопътната система в рамките на Европейския съюз и нейните изменения
 - Регламент (ЕС) № 1301/2014 на Комисията от 18 ноември 2014 година относно техническите спецификации за оперативна съвместимост по отношение на подсистемата „Енергия“ на железопътната система в ЕС и последващите негови изменения.
 - Регламент за изпълнение (ЕС) № 402/2013 на Комисията от 30 април 2013 година относно общия метод за безопасност за определянето и оценката на риска и за отмяна на Регламент (ЕО) № 352/2009 в съответствие с член 6, параграф 3, буква а) от Директива 2004/49/ЕО на Европейския парламент и на Съвета.
-

1.3. ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ И ОПРЕДЕЛЕНИЯ

ИАЖА	Изпълнителна агенция „Железопътна администрация“
МТС	Министерство на транспорта и съобщенията
ЗЖТ	Закон за железопътния транспорт
ЗУТ	Закон за устройство на територията
Наредба № 57	Наредба № 57 от 9.06.2004 г. за постигане на оперативна съвместимост на националната железопътна система с железопътната система в рамките на Европейския съюз

Регламент (ЕО) № 402/2013	Регламент за изпълнение (ЕС) № 402/2013 на Комисията от 30 април 2013 година относно общия метод за безопасност за определянето и оценката на риска и за отмяна на Регламент (ЕО) № 352/2009 в съответствие с член 6, параграф 3, буква а) от Директива 2004/49/ЕО на Европейския парламент и на Съвета.
ТСОС	Техническа спецификация за оперативна съвместимост
НОБ	Национален орган по безопасност
Железопътна система	Съвкупност от подсистемите в железопътния транспорт и връзките между тях, както и управлението на персонала и експлоатацията на системата като цяло за осигуряване на превозите.
Железопътна мрежа	Линиите, гарите, терминалите и всички видове стационарно оборудване, необходимо за да осигури безопасна и непрекъсната експлоатация на железопътната система
Оперативна съвместимост	Способността на железопътната система да позволява безопасно и непрекъснато движение на влакове, които постигат необходимите нива на работа на тези линии. Тази способност се основава на всички регулиращи, технически и експлоатационни условия, на които трябва да се отговори, за да се задоволят съществените изисквания
Технически спецификации за оперативна съвместимост	Това са спецификациите, приети от Европейската комисия, които обхващат всяка една подсистема или част от подсистема, за да удовлетвори съществените изисквания и осигури оперативната съвместимост на железопътната система.
Въвеждане в експлоатация	Всички операции, чрез които една подсистема се въвежда в нейното проектно експлоатационно състояние.
Лице, което въвежда в експлоатация съставен елемент или подсистема	Това е производителят или негов упълномощен представител, вносителът или друго лице, които въвеждат в действие съставен елемент или подсистема.
Лице за оценяване на съответствието	Орган, който е нотифициран или е определен да отговаря за извършването на дейности по оценяване на съответствието, включително калибриране, изпитване, сертифициране и проверки; органите за оценяване на съответствието се класифицират като „нотифицирани органи“ след нотифициране от Република България; органите за оценяване на съответствието се класифицират като „определени органи“ след определяне от Република България.
Възложител	Всяка структура, държавна или частна, която поръчва проектирането и/или изграждането или обновяването или модернизирването на подсистема
Производител	Физическо или юридическо лице, което произвежда продукти под формата на съставни елементи на оперативната съвместимост, подсистеми или превозни средства, или е поръчало тяхното проектиране или производство, като ги предлага на пазара със своето наименование или търговска марка.
Модернизация	Всяка значителна работа по изменение на подсистемата или част от подсистемата, която води до промяна в техническото досие, придружаващо ЕО декларацията за проверка и която подобрява цялостните показатели на

	подсистемата.
Обновяване	Всяка значителна работа по изменение на подсистема или част от подсистема, която не променя цялостните показатели на подсистемата

II. ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ

2.1. СТРУКТУРНИ ПОДСИСТЕМИ НА ЖЕЛЕЗОПЪТНАТА СИСТЕМА

Структурните подсистеми на железопътната система се разделят на следните области:

- Инфраструктура;
- Енергия;
- Контрол, управление и сигнализация по железопътната линия;
- Бордови контрол, управление и сигнализация;
- Подвижен железопътен състав.

Лицето, което ще въвежда в експлоатация структурна подсистема, „Енергия“ подава в ИАЖА заявление за издаване на разрешение за въвеждане в експлоатация. **Заявлението за въвеждане в експлоатация се подава в ИАЖА в срок до 1 година след получаване на разрешение за ползване по реда на ЗУТ.**

По време на изпълнение на проекта ИАЖА може да извършва проверки за спазване изискванията за оперативна съвместимост и за безопасност и да издава предписания и допълнителни препоръки.

ИАЖА може да поиска и друга информация, както и извършването на проучвания с цел изпълнение на изискването всяка структурна подсистема или части от нея да бъдат така проектирани, изградени и инсталирани, че общото ниво на безопасност да бъде най-малко еквивалентно на нивото на безопасност на съществуващите структурни подсистеми на железопътната система.

Разрешението за въвеждане в експлоатация по смисъла на ЗЖТ и на Наредба № 57 е независимо от въвеждането в експлоатация по реда на Закона за устройство на територията.

Структурна подсистема или част от нея, за която е извършена пробна експлоатация, но не е получено разрешение за въвеждане в експлоатация по реда на ЗЖТ и на Наредба № 57, не може да се използва в националната железопътна система.

Въз основа на окончателната оценка на представените документи и резултатите от пробната експлоатация изпълнителния директор на ИАЖА издава разрешение за въвеждане в експлоатация на структурна подсистема „Енергия“ на железопътната система или на части от нея. Отказът за издаване на разрешение може да се обжалва по реда на Административно процесуалния кодекс.

2.2. УЧАСТНИЦИ В ПРОЦЕСА ЗА ВЪВЕЖДАНЕ В ЕКСПЛОАТАЦИЯ НА СТРУКТУРНА ПОДСИСТЕМА „ЕНЕРГИЯ“.

- **Изпълнителна агенция „Железопътна администрация“** - Национален орган по безопасност в железопътния транспорт. НОБ издава разрешения за въвеждане в експлоатация на структурни подсистеми на железопътната система в съответствие с Наредба № 57 и проверява дали подсистемите се експлоатират и поддържат съгласно изискванията след издаване на разрешението.
- **Националната компания „Железопътна инфраструктура“** - Основен управител на железопътната инфраструктура в Република България.
- **Нотифициран орган (NoBo)** е лице за оценяване на съответствието, което проверява и удостоверява, дали дадена подсистема или част от нея отговаря на съответните ТСОС.
- **Определен орган (DeBo)** е лице за оценяване на съответствието, което проверява и удостоверява съответствието на структурни подсистеми или на част от тях с изискванията на националните правила за безопасност или с техническите правила.
- Лице за извършване на независима оценка по прилагането на процедурата за управление на риска съгласно Регламент за изпълнение № 402/2013.

2.3. ВИДОВЕ РАЗРЕШЕНИЯ ЗА ВЪВЕЖДАНЕ В ЕКСПЛОАТАЦИЯ

- Разрешение за въвеждане в експлоатация на **нова структурна подсистема „Енергия“** или на части от нея, **които са в съответствие с ТСОС;**
- Разрешение за въвеждане в експлоатация на **нова структурна подсистема „Енергия“** от железопътната система или части от нея, **които не са напълно в съответствие с ТСОС.**
- Разрешение за въвеждане в експлоатация на **модернизирана/обновена структурна подсистема „Енергия“** от железопътната система или части от тях, **които са в съответствие с ТСОС;**
- Разрешение за въвеждане в експлоатация на **модернизирана/обновена структурна подсистема „Енергия“** от железопътната система или части от нея, **които не са напълно в съответствие с ТСОС.**

III. ПРАВИЛА ЗА ВЪВЕЖДАНЕ В ЕКСПЛОАТАЦИЯ НА НОВА СТРУКТУРНА ПОДСИСТЕМА „ЕНЕРГИЯ“

3.1. ВЪВЕЖДАНЕ В ЕКСПЛОАТАЦИЯ НА НОВА СТРУКТУРНА ПОДСИСТЕМА „ЕНЕРГИЯ“, КОЯТО ОТГОВАРЯ НАПЪЛНО НА ИЗИСКВАНИЯТА НА ТСОС.

Нова структурна подсистема „Енергия“ може да бъде въведена в експлоатация ако отговаря на съществените изисквания към нея и е проектирана, изградена и/или инсталирана по начин, позволяващ постигането на оперативна съвместимост на националната железопътна система с железопътната система в рамките на Европейския съюз.

Всяка нова структурна подсистема „Енергия“ или части от нея трябва да бъдат така проектирани, изградени и инсталирани, че общото ниво на безопасност да бъде най-малко еквивалентно на нивото на безопасност на съществуващите и да гарантира сравними условия и функции.

3.1.1. Лицето, което ще въвежда в експлоатация (възложител, производител или техен упълномощен представител) нова структурна подсистема „Енергия“, следва да представи в ИАЖА техническото задание за проектиране и доклад за безопасност, преди подаване на документите за съгласуване на инвестиционни проекти по реда на ЗУТ по отношение на обекти на инфраструктурата.

Техническото задание за проектиране съдържа:

- а) технически спецификации на подсистемата;
- б) функционални спецификации на подсистемата.

Докладът за безопасност съдържа най-малко следното:

- а) представяне и мотивиране на целите на безопасност относно структурната подсистема или съответната ѝ част, включително елементите за постигането им;
- б) подробен план за организиране изпълнението на проекта и управление на безопасността след въвеждането в експлоатация;
- в) технически и функционални спецификации на проектираната подсистема;
- г) мотивирано посочване на очаквани и евентуални отклонения;
- д) предварителен анализ на рисковете;
- е) планираните принципи за експлоатация и поддържане;
- ж) име и подпис на лицето, което ще въведе в експлоатация подсистемата;
- з) планираните действия за извършване на оценки по безопасност, проверки на съответствието с ТСОС и/или с националните правила за безопасност на структурната подсистема или част от нея.

Всички документи се предоставят на електронен и/или хартиен носител на български език в оригинал или копие, заверено с печат „вярно с оригинала“ и подпис.

Техническото задание за проектиране и докладът за безопасност се разглеждат от ИАЖА **в срок до два месеца от получаването им.**

Лицето, което ще въвежда в експлоатация подава документи за съгласуване на инвестиционни проекти по реда на ЗУТ по отношение на обекти на инфраструктурата след получаване на положително становище от ИАЖА.

Становището може да съдържа препоръки по отношение постигането на оперативна съвместимост и/или удовлетворяване на изискванията за безопасност, които да се вземат предвид при по-нататъшното реализиране на проекта.

3.1.2. В срок до 1 година след получаване на разрешение за ползване по реда на ЗУТ, лицето, което ще въвежда в експлоатация структурна подсистема „Енергия“, подава в ИАЖА заявление за издаване на разрешение за въвеждане в експлоатация.

Заявлението е писмено по образец Приложение № 1, като към него следва да бъде приложено досие, в което се съдържат следните документи:

- а) **одобрения от компетентните органи проект**, който е изпълнен;
- б) **досие за безопасност**, съдържащо следното:
 - описание на подсистемата или частите от нея;
 - списък на елементите за постигане на безопасността;
 - доказателства за спазване на организацията на изпълнение и методите за работа, посочени в доклада за безопасност;
 - изводи от осъществени проучвания за безопасност и доказателства за покриване на рисковете, посочени в доклада за безопасност;
 - представяне и доказване на отклонения спрямо доклада за безопасност;
 - резултати от проведени тестове и изпитания, в т. ч. проведените от лице за оценяване, както и удостоверяващите ги документи;
 - правилата и инструкциите за експлоатация и поддържане на подсистемата или части от нея, които са в съответствие с приложимата ТСОС и/или с националните правила за безопасност или техническите правила;
 - доказателства, че подсистемата ще се експлоатира и поддържа от компетентен персонал - по отношение на изискуеми квалификация, правоспособност и медицинска годност;
 - друга документация относно спецификата на подсистемата или части от нея, включително относно влиянието им върху други подсистеми или системата като цяло по отношение на оперативна съвместимост и безопасност на превозите, както и върху околната среда;
 - документи, удостоверяващи извършена оценка на съответствието на подсистеми

или части от тях с ТСОС и/или с националните правила за безопасност или техническите правила;

- други документи, свързани с изпълнението на проекта.

в) **сертификат/и за проверка**, издаден/и от Нотифициран орган;

г) **техническо досие**, съставено от заявителя и съдържащо:

- свързани с проектирането технически характеристики, включително общи и детайлни ексекутивни чертежи, електрически и хидравлични схеми, схеми на ел. вериги за контрол и управление, описание на системите за обработка на данни и системи за автоматика в достатъчна степен на подробност за документирани провеждането на проверка на съответствието, документацията относно експлоатацията и поддръжката и др., които имат значение за съответната подсистема;

- списък със съставни елементи на оперативната съвместимост, включени в подсистемата;

- техническите досиета, изготвени от всеки от нотифицираните органи, участвали в проверката на подсистемата, които трябва да включват следното;

- = копия от ЕО декларациите за съответствие и когато е приложимо, от ЕО декларациите за годност за употреба, подадени за съставни елементи на оперативната съвместимост и придружени, когато е приложимо, от съответни изчислителни записки, както и от копия на протоколите за изпитвания, проведени от нотифицираните органи въз основа на общите технически спецификации,

- = междинни сертификати за проверка, когато има такива, които придружават сертификата за проверка, включително резултата от проверката от нотифицирания орган за валидността на междинните сертификати,

- = сертификат за проверка, придружен от съответните изчислителни записки и подписан от нотифицирания орган, отговарящ за проверката, който удостоверява, че подсистемата отговаря на изискванията на съответните ТСОС и в който се посочват всякакви резерви, отбелязани по време на извършване на дейността, които не са оттеглени; сертификатът за проверка следва да бъде придружен също от докладите за инспекции и одити, изготвени от същия орган във връзка със задачите му,

- сертификати за проверка, издадени в съответствие с други правни актове на Европейския съюз;

д) **строителни разрешения и актове съгласно изискванията на ЗУТ** - когато е приложимо;

е) **доклад от лицето за оценяване на съответствието** със съществените изисквания, приложими по отношение на подсистемата;

ж) **ЕО декларация за проверка** на подсистемата, изготвена от заявителя въз основа на

ЕО сертификата за съответствие, съгласно член 5 от Регламент за изпълнение (ЕС) 2019/250;

з) **окончателен доклад** до възложителя от лицето, упражняващо строителен надзор, съгласно изискванията на чл. 168, ал. 6 на Закона за устройство на територията - когато е приложимо;

и) **оценка на риска** във връзка с направените промени, съгласно изискванията на Регламент (ЕО) № 402/2013.

й) **доклад за оценка на безопасността** от независим орган за оценка

к) **документ за платена такса по Тарифа № 5** за таксите, които се събират в системата на Министерството на транспорта;

л) **други документи**, свързани с изпълнението на проекта.

3.2. ВЪВЕЖДАНЕ В ЕКСПЛОАТАЦИЯ НА НОВА СТРУКТУРНА ПОДСИСТЕМА „ЕНЕРГИЯ“, КОЯТО НЕ ОТГОВАРЯ НАПЪЛНО НА ИЗИСКВАНИЯТА НА ТСОС.

Заявителят може да не прилага ТСОС или част от нея при проект за нова подсистема „Енергия“ или част от нея, когато е в напреднал етап на развитие или е предмет на договор, който се изпълнява към датата на прилагане на тази ТСОС.

В този случай, в срок до една година от влизането в сила на съответната ТСОС министърът на транспорта и съобщенията или оправомощено от него лице изпраща до Европейската комисия списък на проектите в Република България, които са в напреднал етап на развитие.

Предложение за допускане на отклонение от определени ТСОС или части от тях може да прави всяко заинтересовано лице до изпълнителния директор на ИАЖА.

Предложението трябва да съдържа най-малко следната информация:

- а) описание на случая, за който се иска отклонение;
- б) ТСОС или частта от нея, от която се иска отклонение;
- в) алтернативните разпоредби, които ще се прилагат;
- г) обосновка за напредналия етап на развитие на проекта;
- д) обосновка на съответствието на искането за отклонение;
- е) друга информация, на която се основава искането за отклонение, включително последствия от допускане на отклонението.

Информацията се разглежда от ИАЖА за да се прецени възможността за допускане на отклонение, както и с оглед на нейната пълнота и относимост, като ИАЖА може да поиска допълване на информацията от заинтересованото лице.

ИАЖА изготвя досие за искане за отклонение. Информацията, която да бъде включена в досието, изискваният формат на досието и начинът, по който то да бъде предадено, се определят

от Европейската комисия чрез акт за изпълнение.

Досието на хартиен и магнитен носител се представя на министъра на транспорта и съобщенията или оправомощено от него лице за официално изпращане на Европейската комисия.

3.2.1. Лицето, което ще въвежда в експлоатация (възложител, производител или техен упълномощен представител) нова структурна подсистема „Енергия“, следва да представи в ИАЖА техническото задание за проектиране и доклад за безопасност, преди подаване на документите за съгласуване на инвестиционни проекти по реда на ЗУТ по отношение на обекти на инфраструктурата.

Техническото задание за проектиране трябва да съдържа:

- а) технически спецификации на подсистемата;
- б) функционални спецификации на подсистемата.

Докладът за безопасност трябва да съдържа най-малко следното:

- а) представяне и мотивиране на целите на безопасност относно структурната подсистема или съответната ѝ част, включително елементите за постигането им;
- б) подробен план за организиране изпълнението на проекта и управление на безопасността след въвеждането в експлоатация;
- в) технически и функционални спецификации на проектираната подсистема;
- г) мотивирано посочване на очаквани и евентуални отклонения;
- д) предварителен анализ на рисковете;
- е) планираните принципи за експлоатация и поддържане;
- ж) име и подпис на лицето, което ще въведе в експлоатация подсистемата;
- з) планираните действия за извършване на оценки по безопасност, проверки на съответствието с ТСОС и/или с националните правила за безопасност на структурната подсистема или част от нея.

Всички документи се представят на електронен и/или хартиен носител на български език, в оригинал или копие, заверено с печат „вярно с оригинала“ и подпис.

Техническото задание за проектиране и докладът за безопасност се разглеждат от ИАЖА **в срок до два месеца от получаването им.**

Лицето, което ще въвежда в експлоатация подава документи за съгласуване на инвестиционни проекти по реда на ЗУТ по отношение на обекти на инфраструктурата след получаване на положително становище от ИАЖА.

Становището може да съдържа препоръки по отношение постигането на оперативна съвместимост и/или удовлетворяване на изискванията за безопасност, които да се вземат предвид при по-нататъшното реализиране на проекта.

3.2.2. В срок до 1 година след получаване на разрешение за ползване по реда на ЗУТ, лицето, което ще въвежда в експлоатация структурна подсистема „Енергия“, подава в ИАЖА заявление за издаване на разрешение за въвеждане в експлоатация.

Заявлението е писмено по образец Приложение № 1, като към него следва да бъдат приложени досие, в което се съдържат следните документи:

а) одобрения от компетентните органи проект, който е изпълнен;

б) досие за безопасност съдържащо:

- описание на подсистемата или частите от нея;
- списък на елементите за постигане на безопасността;
- доказателства за спазване на организацията на изпълнение и методите за работа, посочени в доклада за безопасност;
- изводи от осъществени проучвания за безопасност и доказателства за покриване на рисковете, посочени в доклада за безопасност;
- представяне и доказване на отклонения спрямо доклада за безопасност,
- резултати от проведени тестове и изпитания, в т. ч. проведените от лице за оценяване, както и удостоверяващите ги документи;
- правилата и инструкциите за експлоатация и поддържане на подсистемата;
- доказателства, че подсистемата ще се експлоатира и поддържа от компетентен персонал - по отношение на изискуеми квалификация, правоспособност и медицинска годност;
- друга документация относно спецификата на подсистемата, включително относно влиянието им върху други подсистеми или системата като цяло по отношение на оперативна съвместимост и безопасност на превозите, както и върху околната среда;
- документи, удостоверяващи извършена оценка на съответствието на подсистеми или части от тях с ТСОС и/или с националните правила за безопасност или техническите правила;
- други документи, свързани с изпълнението на проекта.

в) сертификат/и за проверка, издаден/и от Нотифицирани и Определени органи;

г) техническо досие, съдържащо:

- свързани с проектирането технически характеристики, включително общи и детайлни ексекутивни чертежи, електрически и хидравлични схеми, схеми на ел. вериги за контрол и управление, описание на системите за обработка на данни и системи за автоматика в достатъчна степен на подробност за документиране провеждането на проверка на съответствието, документацията относно експлоатацията и поддръжката и др., които имат значение за съответната подсистема;
- списък със съставни елементи на оперативната съвместимост, включени в подсистемата;
- техническите досиета, изготвени от всеки от нотифицираните органи, участвали в

проверката на подсистемата, които трябва да включват следното:

- = копия от ЕО декларациите за съответствие и когато е приложимо, от ЕО декларациите за годност за употреба, подадени за съставни елементи на оперативната съвместимост и придружени, когато е приложимо, от съответни изчислителни записки, както и от копия на протоколите за изпитвания, проведени от нотифицираните органи въз основа на общите технически спецификации,
- = междинни сертификати за проверка, когато има такива, които придружават сертификата за проверка, включително резултата от проверката от нотифицирания орган за валидността на междинните сертификати,
- = сертификат за проверка, придружен от съответните изчислителни записки и подписан от нотифицирания орган, отговарящ за проверката, който удостоверява, че подсистемата отговаря на изискванията на съответните ТСОСи и в който се посочват всякакви резерви, отбелязани по време на извършване на дейността, които не са оттеглени; сертификатът за проверка следва да бъде придружен също от докладите за инспекции и одити, изготвени от същия орган във връзка със задачите му,

д) техническото досие, изготвено от определения орган и придружаващо сертификата за проверка, съдържащо техническите данни, необходими за оценката на съвместимостта на подсистемата с националните правила.

е) сертификати за проверка, издадени в съответствие с други правни актове на Европейския съюз;

ж) **строителни разрешения и актове** съгласно изискванията на ЗУТ - когато е приложимо;

з) **доклад от лицето за оценяване на съответствието** с националните правила за безопасност или техническите правила;

и) **декларация за проверка на подсистемата** с изискванията на националните правила за безопасност или техническите правила, изготвена от заявителя въз основа на сертификата за проверка;

й) **окончателен доклад** до възложителя от лицето, упражняващо строителен надзор, съгласно изискванията на чл. 168, ал. 6 на Закона за устройство на територията - когато е приложимо;

к) **оценка на риска** относно направените промени при модернизацията, съгласно изискванията на Регламент (ЕО) № 402/2013.

л) **доклад за оценка на безопасността** от независим орган за оценка

м) **документ за платена такса по Тарифа № 5** за таксите, които се събират в системата на Министерството на транспорта;

н) **други документи** по указание на ИАЖА.

IV. ВЪВЕЖДАНЕ В ЕКСПЛОАТАЦИЯ НА СЪЩЕСТВУВАЩА СТРУКТУРНА ПОДСИСТЕМА „ЕНЕРГИЯ“ СЛЕД ОБНОВЯВАНЕ ИЛИ МОДЕРНИЗАЦИЯ.

Съгласно ТСОС „Енергия“, следните ситуации могат да бъдат считани за модернизиране или обновяване на съществуващи линии:

- а) изместване на част от съществуващо трасе;
- б) създаване на обходен път;
- в) прибавяне на един или повече коловоза към съществуващо трасе, независимо от разстоянието между първоначалните коловози и допълнителните коловози.

При модернизация или обновяване на структурна подсистема „Енергия“ или части от нея е необходимо да се проучи потенциалното въздействие на промяната върху нивото на безопасност. В случай, че предлаганата промяна оказва въздействие върху безопасността е необходимо с помощта на експертно становище, възложителят да определи значителността на промяната въз основа на критериите, определени в чл. 4, т. 2 от Регламент (ЕО) № 402/2013.

В случай, че възложителят е определил, че промяната „не е значителна“, уведомява ИАЖА в 7 дневен срок. ИАЖА разглежда направената оценка на промяната и приема направеното заключение или го отхвърля.

При класифициране на промяната като „значителна“, се прилага процедурата за управление на риска, описана в Приложение I на Регламент (ЕО) № 402/2013. Прилагането на процедурата за управление на риска е необходимо да бъде оценено от независим оценяващ орган, отговарящ на критериите в Приложение II на Регламент (ЕО) № 402/2013, който следва да изготви доклад за оценката на безопасността, който се прилага към досието на проекта, подадени съвместно със заявлението.

4.1. ИЗДАВАНЕ НА РАЗРЕШЕНИЕ ЗА ВЪВЕЖДАНЕ В ЕКСПЛОАТАЦИЯ НА МОДЕРНИЗИРАНА/ОБНОВЕНА СТРУКТУРНА ПОДСИСТЕМА „ЕНЕРГИЯ“ ИЛИ ЧАСТИ ОТ НЕЯ, КОЯТО Е В СЪОТВЕТСТВИЕ С ТСОС.

4.1.1 В случай на обновяване или модернизация заявителят изпраща до ИАЖА досие, което съдържа:

- а) описание на съществуващата подсистема или подсистеми, които ще бъдат модернизирани;
- б) описание на промените, които ще бъдат направени за отделните подсистеми;
- в) предвиденото изпълнение на изискванията за отделните подсистеми по отношение на оперативната съвместимост, заложи в приложимите ТСОС;
- г) степента на изпълнение на Стратегиите за внедряване на ТСОС за железопътната система в Република България и Националните дългосрочни планове за внедряване на ТСОС;

д) оценка на потенциалното въздействие на промяната върху безопасността на железопътната система.

В срок от един месец от получаване на досието, ИАЖА информира заявителя, дали досието е пълно, или изисква съответната допълнителна информация, като поставя срок за предоставянето ѝ.

ИАЖА разглежда досието вземайки предвид стратегията за прилагане на съответната ТСОС и извършва оценка дали размерът на работите налага необходимостта от издаване на ново разрешение за въвеждане в експлоатация.

Изпълнителният директор на ИАЖА взема решение за издаване на ново разрешение за въвеждане в експлоатация в срок до 4 месеца от представяне на пълното досие въз основа на критериите по-долу:

Ново разрешение за въвеждане в експлоатация се издава, когато предвидените работи могат да повлияят отрицателно върху общото ниво на безопасност или когато:

- а) това се изисква от съответните ТСОС;
- б) това се изисква от националните планове за изпълнение, въведени от Република България;
- в) са променени стойностите на параметрите, въз основа на които вече е било издадено разрешението.

4.1.2 В срок до 1 година след получаване на разрешение за ползване по реда на ЗУТ, лицето, което ще въвежда в експлоатация модернизирана/обновена структурна подсистема „Енергия“, подава в ИАЖА заявление за издаване на ново разрешение за въвеждане в експлоатация.

Заявлението е писмено по образец Приложение № 1, като към него следва да бъдат приложено досие, в което се съдържат следните документи:

- а) **одобрения от компетентните органи проект**, който е изпълнен;
- б) **досие за безопасност**, съдържащо:
 - описание на подсистемата или частите от нея;
 - списък на елементите за постигане на безопасността;
 - доказателства за спазване на организацията на изпълнение и методите за работа, посочени в доклада за безопасност;
 - изводи от осъществени проучвания за безопасност и доказателства за покриване на рисковете, посочени в доклада за безопасност;
 - представяне и доказване на отклонения спрямо доклада за безопасност;
 - резултати от проведени тестове и изпитания, в т. ч. проведените от лице за оценяване, както и удостоверяващите ги документи;
 - правилата и инструкциите за експлоатация и поддържане на подсистемата, които са в съответствие с приложимата ТСОС;
 - доказателства, че подсистемата ще се експлоатира и поддържа от компетентен персонал

- по отношение на изискуеми квалификация, правоспособност и медицинска годност;

- друга документация относно спецификата на подсистемата или части от нея, включително относно влиянието им върху други подсистеми или системата като цяло по отношение на оперативна съвместимост и безопасност на превозите, както и върху околната среда.

в) **сертификат/и за проверка**, издаден/и от Нотифицирани органи;

г) **техническо досие**, съставено от заявителя, съдържащо:

- свързани с проектирането технически характеристики, включително общи и детайлни ексекутивни чертежи, електрически и хидравлични схеми, схеми на ел. вериги за контрол и управление, описание на системите за обработка на данни и системи за автоматика в достатъчна степен на подробност за документиране провеждането на проверка на съответствието, документация относно експлоатацията и поддръжката и др., които имат значение за съответната подсистема;

- списък със съставни елементи на оперативната съвместимост, включени в подсистемата;

- техническите досиета, изготвени от всеки от нотифицираните органи, участвали в проверката на подсистемата, които трябва да включват следното:

= копия от ЕО декларациите за съответствие и когато е приложимо, от ЕО декларациите за годност за употреба, подадени за съставни елементи на оперативната съвместимост и придружени, когато е приложимо, от съответни изчислителни записки, както и от копия на протоколите за изпитвания, проведени от нотифицираните органи въз основа на общите технически спецификации,

= междинни сертификати за проверка, когато има такива, които придружават сертификата за проверка, включително резултата от проверката от нотифицирания орган за валидността на междинните сертификати,

= сертификат за проверка, придружен от съответните изчислителни записки и подписан от нотифицирания орган, отговарящ за проверката, който удостоверява, че подсистемата отговаря на изискванията на съответните ТСОСи и в който се посочват всякакви резерви, отбелязани по време на извършване на дейността, които не са оттеглени; сертификатът за проверка следва да бъде придружен също от докладите за инспекции и одити, изготвени от същия орган във връзка със задачите му,

- сертификати за проверка, издадени в съответствие с други правни актове на Европейския съюз;

д) **строителни разрешения и актове съгласно изискванията на ЗУТ** - когато е приложимо;

е) **доклад от лицето за оценяване на съответствието** със съществените изисквания, приложими по отношение на подсистемата;

ж) **ЕО декларация за проверка** на подсистемата, изготвена от заявителя въз основа на

ЕО сертификата за съответствие, съгласно член 5 от Регламент за изпълнение (ЕС) 2019/250;

з) окончателен доклад до възложителя от лицето, упражняващо строителен надзор, съгласно изискванията на чл. 168, ал. 6 на Закона за устройство на територията - когато е приложимо;

и) **оценка на риска** относно направените промени при модернизацията, съгласно изискванията на Регламент (ЕО) № 402/2013.

й) доклад за оценка на безопасността от независим орган за оценка

к) документ за платена такса по Тарифа № 5 за таксите, които се събират в системата на Министерството на транспорта.

л) други документи по указание на ИАЖА.

4.2. ИЗДАВАНЕ НА РАЗРЕШЕНИЕ ЗА ВЪВЕЖДАНЕ В ЕКСПЛОАТАЦИЯ НА МОДЕРНИЗИРАНА/ОБНОВЕНА СТРУКТУРНА ПОДСИСТЕМА „ЕНЕРГИЯ“ ИЛИ ЧАСТИ ОТ НЕЯ, КОИТО НЕ СА НАПЪЛНО В СЪОТВЕТСТВИЕ С ТСОС.

Заявителят може да не прилага ТСОС или част от нея при проект за модернизирана/обновена структурна подсистема „Енергия“ или част от нея, когато е в напреднал етап на развитие или е предмет на договор, който се изпълнява към датата на прилагане на тази ТСОС.

В този случай в срок до една година от влизането в сила на съответната ТСОС министърът на транспорта и съобщенията или оправомощено от него лице изпраща до Европейската комисия списък на проектите в Република България, които са в напреднал етап на развитие.

Предложение до изпълнителния директор на ИАЖА за допускане на отклонение от определени ТСОС или части от тях може да прави всяко заинтересовано лице.

Предложението трябва да съдържа най-малко следната информация:

- а) описание на случая, за който се иска отклонение;
- б) ТСОС или частта от нея, от която се иска отклонение;
- в) алтернативните разпоредби, които ще се прилагат;
- г) обосновка за напредналия етап на развитие на проекта;
- д) обосновка на съответствието на искането за отклонение .
- е) друга информация, на която се основава искането за отклонение, включително последствия от допускане на отклонението.

Информацията се разглежда от ИАЖА с оглед преценка на възможността да се допусне отклонение, както и с оглед на нейната пълнота и относимост като ИАЖА може да поиска допълване на информацията от заинтересованото лице.

ИАЖА изготвя досие за искане за отклонение. Информацията, която да бъде включена в досието, изискваният формат на досието и начинът, по който то да бъде предадено, се определят от Европейската комисия чрез акт за изпълнение.

Досието на хартиен и магнитен носител се представя на министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията или оправомощено от него лице за официално изпращане на Европейската комисия.

4.2.1. В случай на обновяване или модернизация заявителят изпраща до ИАЖА досие, което съдържа:

- а) описание на съществуващата подсистема или подсистеми, които ще бъдат модернизирани;
- б) описание на промените, които ще бъдат направени за отделните подсистеми;
- в) предвиденото изпълнение на изискванията за отделните подсистеми по отношение на оперативната съвместимост, заложен в приложимите ТСОС;
- г) степента на изпълнение на Стратегиите за внедряване на ТСОС за железопътната система в Република България и Националните дългосрочни планове за внедряване на ТСОС;
- д) оценка на потенциалното въздействие на промяната върху безопасността на железопътната система.

В срок до един месец от получаване на досието, ИАЖА информира заявителя, дали досието е пълно, или изисква съответната допълнителна информация, като поставя срок за предоставянето ѝ.

ИАЖА разглежда досието вземайки предвид стратегията за прилагане на съответната ТСОС, и извършва оценка дали размерът на работите налага необходимостта от издаване на ново разрешение за въвеждане в експлоатация.

Изпълнителният директор на ИАЖА взема решение за издаване на ново разрешение за въвеждане в експлоатация в срок до 4 месеца от представяне на пълното досие въз основа на критериите по-долу:

Ново разрешение за въвеждане в експлоатация се издава, когато предвидените работи могат да повлияят отрицателно върху общото ниво на безопасност или когато:

- а) това се изисква от съответните ТСОС;
- б) това се изисква от националните планове за изпълнение, въведени от Република България;
- в) са променени стойностите на параметрите, въз основа на които вече е било издадено разрешението.

4.2.2. В срок до 1 година след получаване на разрешение за ползване по реда на ЗУТ, лицето, което ще въвежда в експлоатация структурна подсистема „Енергия“, подава в ИАЖА заявление за издаване на разрешение за въвеждане в експлоатация.

Заявлението е писмено по образец Приложение № 1, като към него следва да бъдат приложено досие, в което се съдържат следните документи:

а) одобрения от компетентните органи проект, който е изпълнен;

б) досие за безопасност съдържащо:

- описание на подсистемата или частите от нея;
 - списък на елементите за постигане на безопасността;
 - доказателства за спазване на организацията на изпълнение и методите за работа, посочени в доклада за безопасност;
 - изводи от осъществени проучвания за безопасност и доказателства за покриване на рисковете, посочени в доклада за безопасност;
 - представяне и доказване на отклонения спрямо доклада за безопасност,
 - резултати от проведени тестове и изпитания, в т. ч. проведените от лице за оценяване, както и удостоверяващите ги документи;
 - правилата и инструкциите за експлоатация и поддържане на подсистемата;
 - доказателства, че подсистемата ще се експлоатира и поддържа от компетентен персонал
- по отношение на изискуеми квалификация, правоспособност и медицинска годност;
- друга документация относно спецификата на подсистемата, включително относно влиянието им върху други подсистеми или системата като цяло по отношение на оперативна съвместимост и безопасност на превозите, както и върху околната среда;
 - документи, удостоверяващи извършена оценка на съответствието на подсистеми с изискванията националните правила за безопасност;
 - други документи, свързани с изпълнението на проекта.

в) сертификат/и за проверка, издаден/и от Нотифицирани и Определени органи;

г) техническо досие, съставено от заявителя, съдържащо:

- свързани с проектирането технически характеристики, включително общи и детайлни ексекутивни чертежи, електрически и хидравлични схеми, схеми на ел. вериги за контрол и управление, описание на системите за обработка на данни и системи за автоматика в достатъчна степен на подробност за документиране провеждането на проверка на съответствието, документацията относно експлоатацията и поддръжката и др., които имат значение за съответната подсистема;
- списък със съставни елементи на оперативната съвместимост, включени в подсистемата;
- техническите досиета, изготвени от всеки от нотифицираните органи, участвали в проверката на подсистемата, които трябва да включват следното:
 - = копия от ЕО декларациите за съответствие и когато е приложимо, от ЕО декларациите за годност за употреба, подадени за съставни елементи на оперативната съвместимост и придружени, когато е приложимо, от съответни изчислителни записки, както и от копия на протоколите за изпитвания, проведени от нотифицираните органи въз основа на общите технически спецификации,
 - = междинни сертификати за проверка, когато има такива, които придружават сертификата за проверка, включително резултата от проверката от нотифицирания орган за валидността на междинните сертификати,

= сертификат за проверка, придружен от съответните изчислителни записки и подписан от нотифицирания орган, отговарящ за проверката, който удостоверява, че подсистемата отговаря на изискванията на съответните ТСОСи и в който се посочват всякакви резерви, отбелязани по време на извършване на дейността, които не са оттеглени; сертификатът за проверка следва да бъде придружен също от докладите за инспекции и одити, изготвени от същия орган във връзка със задачите му,

д) техническото досие, изготвено от определения орган и придружаващо сертификата за проверка, съдържащо техническите данни, необходими за оценката на съвместимостта на подсистемата с националните правила;

е) **сертификати за проверка**, издадени в съответствие с други правни актове на Европейския съюз;

ж) **строителни разрешения и актове** съгласно изискванията на ЗУТ - когато е приложимо;

з) **доклад от лицето за оценяване на съответствието** с националните правила за безопасност или техническите правила;

и) **декларация за проверка на подсистемата** с изискванията на националните правила за безопасност или техническите правила, изготвена от заявителя въз основа на сертификата за проверка;

й) **окончателен доклад** до възложителя от лицето, упражняващо строителен надзор, съгласно изискванията на чл. 168, ал. 6 на Закона за устройство на територията - когато е приложимо;

к) **оценка на риска** относно направените промени при модернизацията, съгласно изискванията на Регламент (ЕО) № 402/2013.

л) **доклад за оценка на безопасността** от независим орган за оценка

м) **документ за платена такса по Тарифа № 5** за таксите, които се събират в системата на Министерството на транспорта;

н) **други документи** по указание на ИАЖА.

V. ВЪВЕЖДАНЕ В ЕКСПЛОАТАЦИЯ НА ЧАСТ ОТ СТРУКТУРНА ПОДСИСТЕМА „ЕНЕРГИЯ“.

Съгласно ТСОС „Енергия“, подсистема „Енергия“ се състои от:

а) подстанции: свързани с първичната си страна към мрежата за високо напрежение, трансформиращи високото напрежение до напрежение и/или преобразуващи го за електрозахранваща система, подходящи за влаковете. На вторичната страна подстанциите са свързани към системата на железопътната контактна мрежа;

б) секционни постове: електрическо оборудване, разположено в междинни точки между подстанции за захранване и паралелно свързване на контактни линии, както и за осигуряване на защита, галванично разделяне и захранване на спомагателните съоръжения;

в) разделителни секции: оборудване, необходимо за осигуряване на преход между различни в електрическо отношение системи или между различни фази на една и съща електрическа система;

г) система на контактната мрежа: система, която разпределя електроенергията за влаковете, движещи се по маршрута, и я предава към влаковете с помощта на токоснематели. Системата на контактната мрежа е също така оборудвана с ръчно или дистанционно управлявани разединители, които са необходими за галванично разделяне на секции или групи контактни мрежи според експлоатационната необходимост. Фидерите са също част от системата на контактната мрежа;

д) верига на обратния ток: всички проводници, които образуват набелязания път на обратния тягов ток. Поради това, доколкото е засегнат този аспект, веригата на обратния ток е част от подсистемата „Енергия“ и има интерфейс към подсистема „Инфраструктура“.

Разпоредбите за въвеждане в експлоатация на структурните подсистеми на железопътната система се прилагат аналогично при въвеждане на части от подсистема.

Нотифицираният орган издава сертификат за проверка, който трябва да съдържа позоваване на тези ТСОС за определената част от структурна подсистема, която ще се въвежда в експлоатация.

Заявителят изготвя ЕО декларация конкретно за частта от подсистемата, която ще се въвежда в експлоатация.

VI. ПРОБНА ЕКСПЛОАТАЦИЯ ПРИ РЕАЛНИ ЕКСПЛОАТАЦИОННИ УСЛОВИЯ ПРЕДИ ВЪВЕЖДАНЕ В ЕКСПЛОАТАЦИЯ НА СТРУКТУРНИ ПОДСИСТЕМИ НА ЖЕЛЕЗОПЪТНАТА СИСТЕМА.

Изпълнителният директор на ИАЖА със заповед разрешава пробна експлоатация при реални експлоатационни условия. Преди разрешаване на пробната експлоатация той може да поиска допълнителни проучвания и/или изпитания, като дава указания за техния обхват и съдържание с цел установяване на нивото на безопасност на подсистемата и оперативната им съвместимост.

Изпълнителният директор на ИАЖА посочва срока на пробната експлоатация съобразно спецификите на подсистемата или частта ѝ, служителите на ИАЖА, които ще контролират пробната експлоатация, както и след съгласуване с лицето, което ще въвежда в експлоатация подсистемата или частта от нея, началото на пробната експлоатация и отговорните представители на лицето. Пробната експлоатация се допуска за период не по-дълъг от 3 месеца.

Пробната експлоатация може да се извършва при специални ограничителни условия, така че да не се намали нивото на безопасност на превозите.

Отговорните представители и служителите могат да предложат писмено и мотивирано срокът на пробната експлоатация да бъде удължен, като общата продължителност на срока не

може да бъде по-дълга от 6 месеца от началната дата на пробната експлоатация.

Резултатите от пробната експлоатация се оценяват въз основа на представените доклади от служителите на ИАЖА, с цел да се установи дали структурната подсистема практически отговаря на изискванията.

Въз основа на окончателната оценка на представените документи и резултатите от пробната експлоатация изпълнителният директор на ИАЖА издава разрешение за въвеждане в експлоатация или мотивирано отказва издаване на разрешение.

Разрешението за въвеждане в експлоатация може да съдържа ограничителни условия за експлоатация, продиктувани от параметрите и характеристиките на железопътната система или нейните подсистеми и/или на въвежданата подсистема, които не позволяват да се постигнат проектните им възможности.

Ограничителните условия за експлоатация могат да се отнасят до минимална и пределна скорост, до обхвата на използване, включително ограничения за достъп до части от железопътната инфраструктура, както и други технически и експлоатационни условия съгласно конкретната обстановка.

VII. Приложение №1 – Заявление за издаване на разрешение за въвеждане в експлоатация на структурна подсистема или част от нея

Изх.№
(попълва се от заявителя)

**ДО
ИЗПЪЛНИТЕЛНИЯ ДИРЕКТОР НА
ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ
„ЖЕЛЕЗОПЪТНА АДМИНИСТРАЦИЯ”**

ЗАЯВЛЕНИЕ

за
за издаване на разрешение за въвеждане в експлоатация
на структурна подсистема или част от нея

1. Правно наименование на заявителя:
.....
.....
2. ЕИК/БУЛСТАТ
.....
3. Пълен пощенски адрес (улица, пощенски код, град, държава)
.....
.....
4. Адрес за кореспонденция
.....
5. Телефонен номер
6. Факс
7. Адрес на електронна страница
8. Лице за контакт :.....
.....

НАСТОЯЩОТО ЗАЯВЛЕНИЕ Е ЗА:

- нова подсистема модернизирана/обновена подсистема
- нова част от подсистема модернизирана/обновена част от подсистема

ОБХВАТ НА ПОДСИСТЕМА/ЧАСТ ОТ ПОДСИСТЕМА:

- Енергия Инфраструктура Контрол, управление и сигнализация

Посочената подсистема/част от подсистема отговарят на изискванията, посочени в съответната ТСОС:

Пълно Частично

Обект:

Географски обхват:

ПРИЛОЖЕНИ ДОКУМЕНТИ (моля опишете приложените документи) общ брой

.....
.....
.....

*/процедурите се изписват съгласно Закон за железопътния транспорт и Наредба №/

ДЕКЛАРАЦИЯ НА ЗАЯВИТЕЛЯ

С настоящата декларирам, че:

1. Съм запознат с принципите и съществуващата процедура за издаване на разрешение за въвеждане в експлоатация на структурна подсистема или част от нея
2. Цялата информация, дадена в това заявление и приложенията към него, е пълна, вярна и актуална.

Известно ми е, че при предоставяне на невярна информация нося наказателна отговорност по чл. 313 от НК.

Дата:

ЗАЯВИТЕЛ:

/име и подпис/